

Pla Local de Prevenció de Residus de Sant Just Desvern

Sant Just Desvern, gener de 2014

Continguts

1. Diagnosi

- Situació de la generació de residus
- Actuacions de prevenció ja realitzades
- Participació d'agents clau del municipi

2. Propostes d'accions de prevenció de residus

- Llistat d'accions
- Objectius de prevenció
- Balanç financer

DIAGNOSI

Generació de residus

- Comparativa de l'evolució de la generació de residus per habitant a Sant Just Desvern, a l'Àrea Metropolitana de Barcelona i a Catalunya, 2008-2012

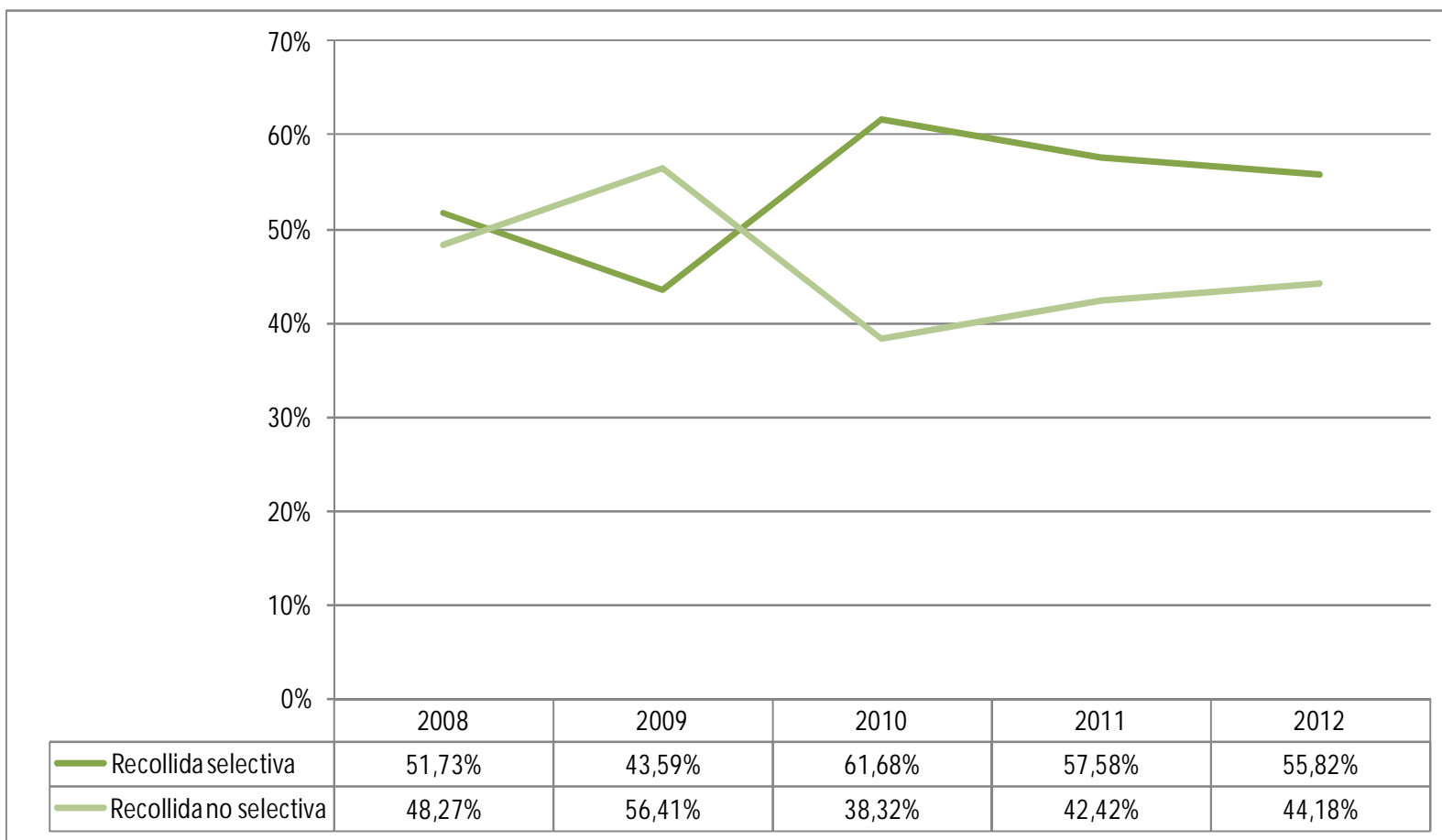

Font: AMB.

Recollida selectiva

- **Evolució del percentatge de residus recollits selectivament a Sant Just Desvern, 2008 – 2012**

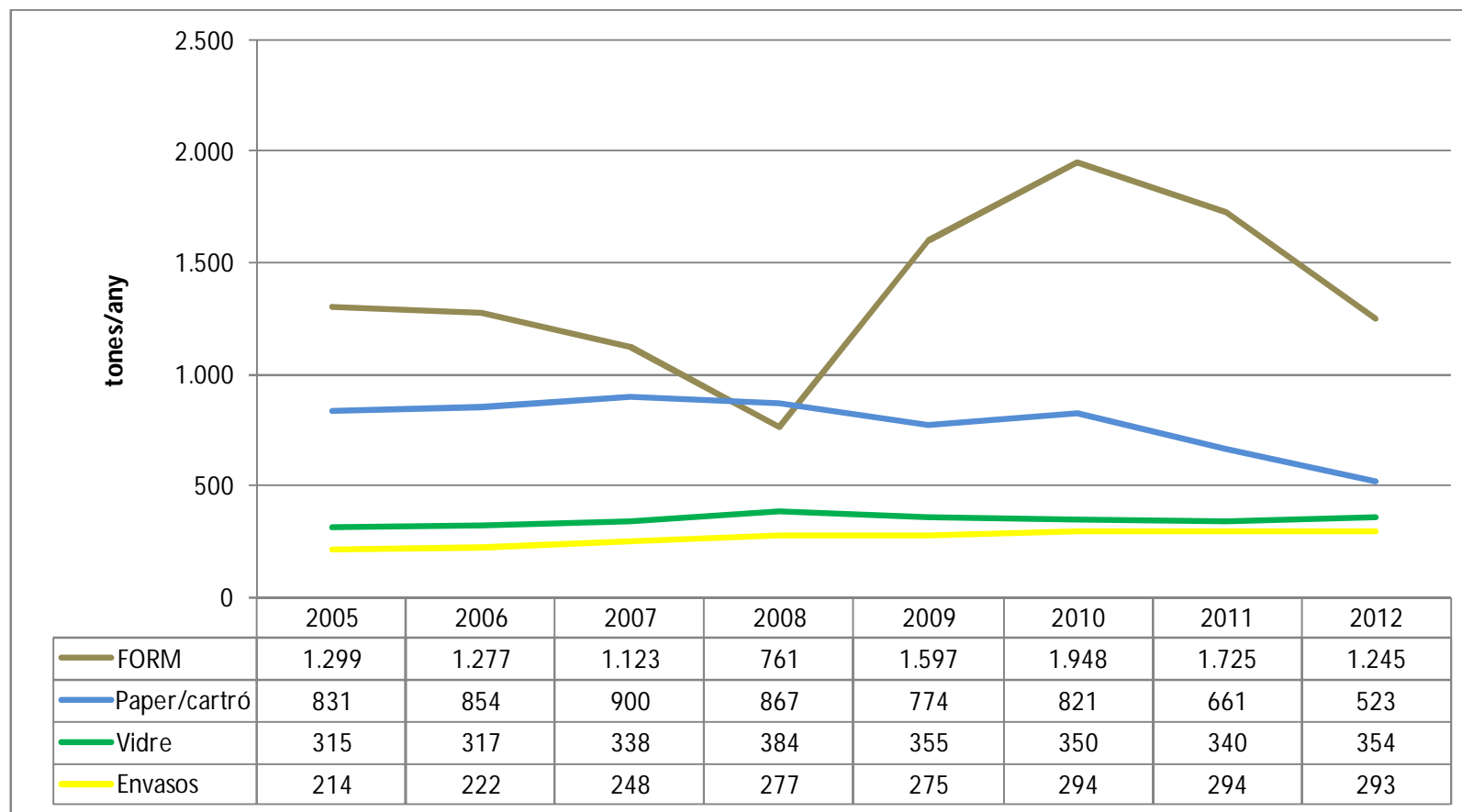

Font: AMB

Recollida selectiva

- Evolució de les principals fraccions de residus recollides selectivament a Sant Just Desvern, 2005-2012

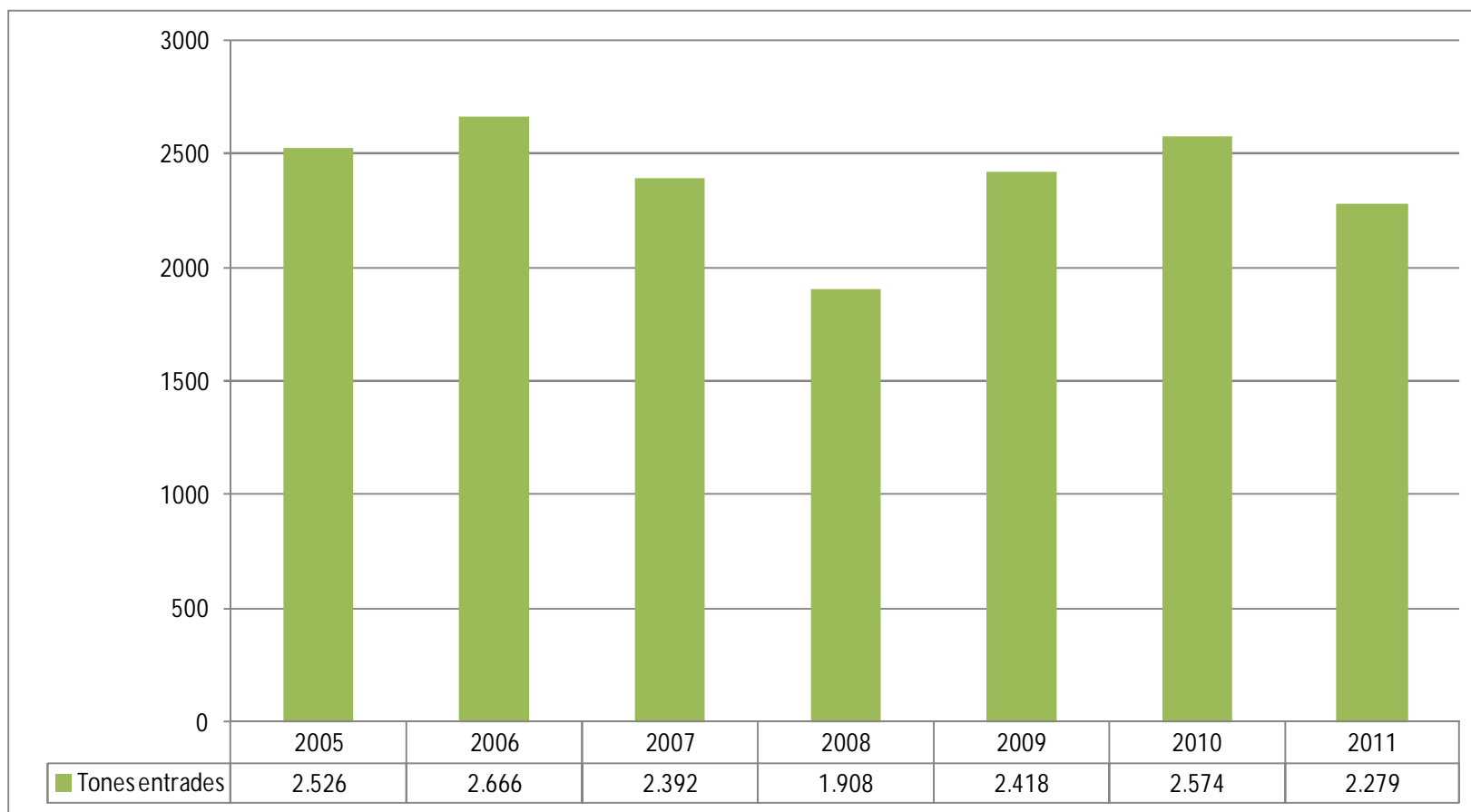

Font: AMB i Ajuntament de Sant Just Desvern (dades de 2012).

Deixalleria

- Evolució de les quantitats de residus recollits (en tones) a la deixalleria de Sant Just Desvern.

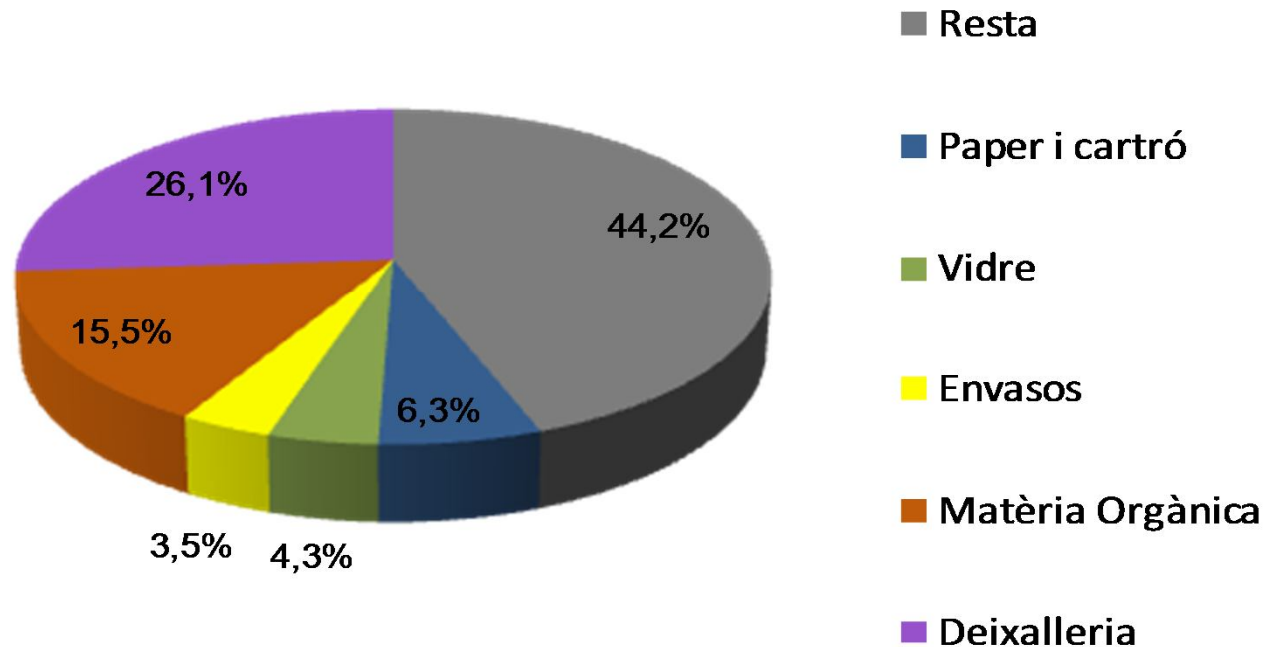

Font: AMB i Ajuntament de Sant Just Desvern (dades de 2012).

Composició dels residus recollits a Sant Just Desvern

▪ Any 2012

Font: AMB i Ajuntament de Sant Just Desvern (dades de 2012).

Autocompostatge

- Situació de l'autocompostatge a Sant Just Desvern, any 2013.

Tipus de compostatge	Compostadors instal·lats	Litres instal·lats
Compostatge	105	56.811
Vermicompostatge	9	405
Compostatge educatiu Nucli	1	1.050
Total	115	58.266

Font: Pla Director de l'Autocompostatge Metropolità, per Sant Just Desvern.

Suposant que es composti la totalitat de restes que es generen, prenent com a referència 250 grams per persona i dia, i una mitjana de 2,74 habitants per habitatge, es compostarien unes 21,6 tones de restes orgàniques l'any (0,26% dels residus generats el 2012)

Actuacions de prevenció realitzades a Sant Just Desvern I

Actuació	Població objectiu	Data
Campanya de prevenció de residus “ A Sant Just reduïm els residus”	Ciutadania i comerços	2006
Compra verda	Dependències municipals	2007 i 2009
Festes Sostenibles (vaixel·la i gots reutilitzables)	Ciutadania	2008, 2009, 2010 i 2011
Pla Director de l'Autocompostatge Metropolità	Ciutadania	2010
Tallers de prevenció de residus a les escoles (embolcalls reutilitzables)	Alumnes de primària	2009 i 2010
Campanya “laia fem el tupper”	Ciutadania	2012

Actuacions de prevenció realitzades a Sant Just Desvern II

Actuació	Població objectiu	Data
Promoció de la reutilització i reparació de productes (a deixalleria)	Ciutadania i comerços	Actualitat
Promoció de la reutilització de llibres de text	Tots els centres educatius	Fa 3 i 6 anys
Servei de reutilització de llibres de lectura a la biblioteca municipal	Ciutadania	Fa 10 anys
Promoció del <i>mulching</i> als parcs i jardins municipals	Parcs i jardins municipals	Actualitat
Taxa comercial que té en compte la generació de residus (es pot millorar)	Comerços	Actualitat

Participació d'agents clau del municipi I

- **La Secció Excursionista de l'Ateneu de Sant Just Desvern (SEAS)**
- **L'associació Alnus - Ecologistes de Catalunya**
- **L'Associació de Veïns de Sant Just Desvern**

Propostes

- La sensibilització com a línia prioritària d'actuació (efectuar campanyes de manera sistemàtica)
- Les entitats haurien d'implantar accions de prevenció en els seus actes i en les seves pròpies seus (p.e. Reducció del consum de paper, foment de la vaixela reutilitzable, etc.)

Barreres

- Manca d'informació disponible a la ciutadania sobre les conseqüències de la generació de residus
- Manca de competències locals en alguns àmbits
- Error o no d'eficiència en la transmissió de valors ambientals entre l'escola i la llar
- Existència d'interessos polítics dispars
- La crisi econòmica

Participació d'agents clau del municipi II

Recomanació de propostes a incloure al Pla

- Promoure alguna actuació relacionada amb la reutilització de bolquers (incorporada)
- Repetir l'actuació de foment dels embolcalls reutilitzables per l'esmorzar
- Promoure la reutilització de llibres de lectura entre la població, per barris.
- Tornar a intentar promoure el vermicompostatge (ja es fa però hi ha poca demanda)

Noves propostes

- Foment del consum de l'aigua de l'aixeta
- Promoció de xarxes o punts de lloguer de material compartit
- Ambientització de l'administració i compra pública ambientalment correcta
- Promoció de l'ambientització de fires, mercats, festes i esdeveniments públics.
- Promoció de les cooperatives de consum ecològic

PROPOSTA D'ACCIONS DE PREVENCIÓ DE RESIDUS PEL MUNICIPI DE SANT JUST DESVERN

Resum accions

Flux de residu	Actuació
1. Residus orgànics	1.1 Promoció del compostatge domèstic 1.2 Promoció del compostatge comunitari 1.3 Canalització d'excedents alimentaris d'origen comercial cap a entitats de beneficència 1.4 Prevenció del malbaratament alimentari a les llars
2. Envasos lleugers	-
3. Paper i cartró	3.1 Regulació de la publicitat i de la premsa gratuïta
4. Voluminosos i RAEE	4.1 Foment de la reutilització de béns i productes 4.2 Foment de la reparació de béns i productes 4.3 Foment de l'entrega de RAEE d'origen domiciliari als distribuïdors
5. Bolquers	5.1 Foment de l'ús de bolquers reutilitzables per a nadons en particulars 5.2 Prevenció de residus d'higiene femenina
6. General	6.1 Premis a iniciatives de prevenció de residus 6.2 Creació d'una xarxa de comerços per a la promoció de la prevenció de residus 6.3 Potenciació dels consums immaterials 6.4. Publicar periòdicament les dades de generació de residus als mitjans de comunicació locals

1. Residus orgànics

1. Residus orgànics

1.1 Promoció del compostatge domèstic

Promotor	Ajuntament	Receptor	Ciutadania
Residus previnguts (t/any)	66,43	Eficiència cost-prevenió (€/t)	51,28

Descripció

Ampliació de la pràctica del compostatge domèstic a les zones del municipi identificades amb el Pla Director de l'Autocompostatge Metropolità de Sant Just Desvern amb l'objectiu de prevenir els residus de FORM i fracció vegetal originats a la llar (**objectiu: 25% de les 1.293 llars previstes en el PDAM pel 2020 (addicionals a les 105 llars actuals).**)

Recursos necessaris:

- **Compostador de jardí** (300 litres) i material accessori per a compostar.
- Tallers y 2 visites de seguiment *in-situ*.
- Incloure **bonificació fiscal** a l'usuari a la taxa de recollida de residus

1. Residus orgànics

1. Residus orgànics

1.2 Promoció del compostatge comunitari

Promotor	Ajuntament	Receptor	Dependències municipals i comunitats de veïns
Residus previnguts (t/any)	26,45	Eficiència cost-prevenció (€/t)	31,35

Descripció

Ampliació de la pràctica del compostatge comunitari educatiu a les dependències municipals per tal de prevenir residus de FORM originats (objectiu: 13 localitzacions, de les quals 3 amb vermicompostatge educatiu): 3 centres de primària, 1 de secundària, el cementiri, la deixalleria, una residència d'avis, un centre d'educació especial, el Consell Comarcal del Baix Llobregat, un centre social, un casal de joves, un centre cívic i un centre cultural.

Recursos necessaris:

- **Compostadors de 600 i 300 litres, vermicompostadors de 45 litres** i material accessori
- Tallers y 2 visites de seguiment *in-situ*.
- Incloure **bonificació fiscal** a l'usuari a la taxa de recollida de residus

1. Residus orgànics

1. Residus orgànics

1.3 Canalització d'excedents alimentaris d'origen comercial cap a entitats de beneficència

Promotor	Ajuntament	Receptor	Població en general i activitats comercials grans generadores de residus alimentaris
Residus previnguts (t/any)	12,70	Eficiència cost-prevenió (€/t)	88,92

Descripció

Prevenió de la generació de residus orgànics incidint en l'aprofitament dels excedents alimentaris.

Accions necessàries:

1. Revisió de l'acord existent entre Càrites Parroquial i el Banc d'aliments.
2. Caracterització dels generadors d'excedents alimentaris més importants del municipi.
3. Preparació de la logística per a la canalització d'excedents alimentaris: (1) **identificació dels generadors** i creació del marc regulador, (2) **identificació d'entitats de beneficència**, (3) establiment de **convenis de col·laboració** i (4) establiment de **bonificacions fiscals**.
4. Posada en funcionament de la canalització dels excedents alimentaris i seguiment.

1. Residus orgànics

1. Residus orgànics

1.4 Previsió del malbaratament alimentari a les llars

Promotor	Ajuntament	Receptor	Ciutadania
Residus previnguts (t/any)	6,35	Eficiència cost-previsió (€/t)	170,76

Descripció

Previsió de la generació de residus orgànics incidint en el malbaratament d'aliments i en l'aprofitament dels excedents alimentaris (Sant Just Desvern va realitzar una campanya amb aquest objectiu a finals de 2012).

Accions necessàries:

- Campanya de comunicació dirigida a la ciutadania
- Campanya de comunicació dirigida als restaurants
- Tallers per a la reducció del malbaratament alimentari a la llar.
- Concurs de receptes de cuina.

3. Paper i cartró

3. Paper i cartró

3.1 Regulació de la publicitat i de la premsa gratuïta

Promotor	Ajuntament	Receptor	Ciutadania i empreses distribuïdores de publicitat
Residus previnguts (t/any)	5,95	Eficiència cost-prevenició (€/t)	102,05

Descripció

Sant Just va treballar sobre això el 2005 (inici disseny adhesius i inici redacció OM).

Per a la regulació de la publicitat i la premsa gratuïta es proposen les següents accions:

1. Redacció i aprovació d'una **ordenança tipus reguladora de la publicitat dinàmica** i de la premsa gratuïta en base a la normativa autonòmica (Llei 9/2000) i a l'ordenança metropolitana de publicitat.
2. Revisió de les taxes vigents a l'ajuntament relacionades amb la publicitat dinàmica.
3. Campanya “**Si us plau, publicitat no**” (adhesius per a llars, reunió amb empreses distribuïdores de publicitat i premsa gratuïta).

4. Voluminosos i RAEE

4. Voluminosos i RAEE

4.1 Foment de la reutilització de béns i productes

Promotor	Ajuntament	Receptor	Ciutadania
Residus previnguts (t/any)	31,59	Eficiència cost-prevenició (€/t)	68,83

Descripció

Sant Just ja disposa d'espai de reutilització i reparació a la deixalleria.

Pel foment de la reutilització de béns i productes, es proposa dirigir els esforços a les següents accions:

1. Promoció d'un mercat virtual de segona mà o intercanvi ja existent.
2. Reactivació del mercat d'intercanvi i, introducció de l'opció de vendre de segona mà: configurar un acte públic periòdic tres cops a l'any. Es recomana la redacció d'un reglament.
3. Campanya comunicativa per informar sobre els mercats d'intercanvi i també per a fer promoció de les botigues de segona mà del municipi.

4. Voluminosos i RAEE

4. Voluminosos i RAEE

4.2 Foment de la reparació de béns i productes

Promotor	Ajuntament	Receptor	Població en general
Residus previnguts (t/any)	46,43	Eficiència cost-prevenició (€/t)	63,58

Descripció

Per al foment de la reparació de béns i productes es proposen dues accions:

1. Oferiment de tallers de reparació de diferents productes a la ciutadania (roba, calçat, mobles, aparells, etc.): complementàriament als tallers que ja ofereix l'Àrea Metropolitana, l'Ajuntament podria oferir un taller al mes addicional.
2. Difusió i promoció dels comerços que ofereixen servei de reparació .

4. Voluminosos i RAEE

4. Voluminosos i RAEE

4.3 Foment de l'entrega de RAEE d'origen domiciliari als distribuïdors

Promotor	Ajuntament	Receptor	Ciutadania i comerços
Residus previnguts (t/any)	9,43	Eficiència cost-prevenició (€/t)	68,07

Descripció

L'actuació es duria a terme mitjançant dos eixos d'actuació principals:

1. Campanya a la ciutadania per a informar de la possibilitat de lliurar els RAEE a les botigues en el moment de compra d'un de nou.
2. Establiment d'acords de col·laboració amb els comerços per a què difonguin aquesta possibilitat en el moment de la venda.

5. Bolquers i higiene femenina

5. Bolquers i higiene femenina

5.1 Foment de l'ús de bolquers reutilitzables per a nadons a nivell domèstic

Promotor	Ajuntament	Receptor	Particulars (50 famílies)
Residus previnguts (t/any)	21	Eficiència cost-prevenició (€/t)	135,62

Descripció

L'actuació consisteix en oferir un **kit de bolquers reutilitzables** (per a ús quasi exclusiu) i complements a **50 famílies** amb nadons a **preu subvencionat** (50% del preu real).

Es realitzaran xerrades inicials informatives. I s'efectuarà un seguiment i assessorament de l'ús a través de trucades i enquestes.

5. Bolquers i higiene femenina

5. Bolquers i higiene femenina

5.2 Prevenció de residus d'higiene femenina

Promotor	Ajuntament	Receptor	Ciutadania (dones en edat fèrtil)
Residus previnguts (t/any)	1,44	Eficiència cost-prevenció (€/t)	466,15

Descripció

L'actuació consisteix a facilitar **un kit de productes d'higiene femenina reutilitzables** (copa menstrual, 6 compreses de roba i esponja marina), així com recursos informatius i assessorament, a un grup d'unes 50 dones amb voluntat de participar en una prova pilot (es proposa fer especial difusió als col·lectius de dones "Justdones" i al casal de joves, i a una possible nova associació d'empresàries).

Es proposa que el kit estigui **subvencionat un 50%** del preu real. S'hauran de realitzar xerrades inicials informatives, així com un seguiment de l'ús per part de les dones durant un període, mitjançant trucades i enquestes.

6. General

6. General

6.1 Premis a iniciatives de prevenció de residus

Promotor	Ajuntament	Receptor	Ciudadans (100 llars), comerços (25), centres educatius (4)
Residus previnguts (t/any)	5,29	Eficiència cost-prevenció (€/t)	708,79

Descripció

Convocatòria d'un concurs on es concedirien 3 premis a iniciatives de prevenció de residus: un per a la categoria de ciutadans, el segon per als comerços i el tercer per als centres educatius. Amb una realització anual i una posterior difusió de les iniciatives guanyadores.

El jurat podria estar configurat per personal tècnic i polític, per representants de la ciutadania, dels sectors industrial i comercial i de col·lectius socials.

Els premis podrien ser econòmics o regals que exemplifiquessin noves formes de consum menys intensives en l'ús de materials. La dotació prevista per premi seria d'uns 500 €.

6. General

6.2 Creació d'una xarxa de comerços verds per a la promoció de la prevenció de residus

Promotor	Ajuntament	Receptor	Activitats comercials
Residus previnguts (t/any)	5,0	Eficiència cost- prevenció (€/t)	331,03

Descripció

La mesura consistiria en formalitzar un **conveni** entre activitats comercials (o gremis i associacions) i l'Ajuntament per a promocionar hàbits de consum que fomentin la prevenció de residus entre els comerços i la ciutadania, i eventualment que fomentin bons hàbits mediambientals.

Es podria recuperar la xarxa de comerços respectuosos amb el medi ambient que Sant Just Desvern va promoure durant el 2005: es podria aprofitar la base de dades creades en el seu moment, però es tractaria d'actualitzar-la.

L'adhesió a la xarxa exigiria el compromís d'implantar algunes bones pràctiques definides per l'Ajuntament, entre les quals hi podria haver: cobrament de les bosses de plàstic d'un sol ús, implantació de SDDR per a alguns envasos, realització d'autocompostatge, col·laborar amb bancs d'aliments, etc.

Es facilitaria un distintiu pel comerç i s'aplicarien bonificacions a la taxa de residus. Faria falta un seguiment del compliment dels criteris.

6. General

6.3 Potenciació dels consums immaterials

Promotor	Ajuntament	Receptor	Ciutadania i activitats comercials
Residus previnguts (t/any)	3,31	Eficiència cost-prevenició (€/t)	359,67

Descripció

Aquesta acció persegueix canviar els hàbits existents a l'hora de consumir i ocupar el temps d'oci:

1. Identificació de les activitats del municipi oferents de consums immaterials (establiments de reparació, activitats culturals, esportives, de formació, etc.). Es podria recuperar la base de dades creada el 2006 arran de la campanya "Idees amb a/efecte" dissenyada per l'AMB on es van identificar 90 activitats.
2. Establiment d'**acords de col·laboració** (difusió a canvi de descomptes).
3. Creació d'una base de dades web de les activitats i campanya de difusió de la mateixa.

6. General

6.4 Publicar periòdicament les dades de generació de residus als mitjans de comunicació locals (qualitativa)

Promotor	Ajuntament	Receptor	Ciutadans i activitats comercials
----------	------------	----------	-----------------------------------

Descripció

Publicació periòdica dels resultats de recollida i gestió de residus i dels esforços efectuats en prevenció del municipi de Sant Just Desvern.

Des del Servei de Medi Ambient de l'Ajuntament de Sant Just Desvern es transmet la informació relativa a medi ambient al departament de comunicació, qui s'encarrega de publicar-ho al butlletí municipal (bimensual), al web, a la ràdio, etc.

Es proposa d'incrementar la freqüència de publicació de dades sobre la gestió de residus i millorar el disseny del butlletí i del web per a incloure nous espais i per a fer-los més atractius. També es proposa emprar la TV i ràdio locals.

Objectius de reducció

- L'objectiu de reducció assolit amb les mesures descrites és del **2,9%** pel 2020 respecte la generació de 2012.

Composició de la bossa tipus 2011	Generació per càpita 2012 (kg/hab/dia)	Objectiu de reducció	Objectiu generació per càpita 2020 (kg/hab/dia)
Fracció orgànica			
33,1%	0,47	4,2%	0,450
Paper i cartró			
17,1%	0,243	0,6%	0,241
Vidre			
6,7%	0,10	0,2%	0,095
Envasos lleugers			
10,9%	0,15	0,6%	0,154
Altres: voluminosos, RAEE, fustes, tèxtil, runes i altres			
32,2%	0,46	4,2%	0,438
100%	1,42	2,9%	1,378

Balanç financer del Pla

Actuació	Inversió inicial (€)	Inversió anualitzada (€/any)	Cost d'explotació (€/any)	Eficiència (€/tona previnguda)
1. Fracció orgànica				
1.1	23.593	2.359	1.047	51,28
1.2	1.266	127	703	31,35
1.3	3.100	517	613	88,92
1.4	3.356	559	525	170,76
3. Paper i cartró				
3.1	1.771	234	374	102,05
4. Voluminosos i RAEE				
4.1	4.295	674	1.500	68,83
4.2	6.294	1.007	1.945	63,58
4.3	1.750	292	350	68,07
5. Bolquers				
5.1	11.200	2.848	0	135,62
5.2	4.785	671	0	466,15
6. General				
6.1	2.500	1.750	2.000	708,79
6.2	2.483	420	1.235	331,03
6.3	2.952	492	700	359,67
6.4				
Total	69.344	11.949	10.991	203,54

Moltes gràcies!

Maria Calaf
mcalaf@ent.cat